TVARI MOKYKLA 2030

2026 m. „Tvarios mokyklos“ apdovanojimų finalininkai

1 kategorija

Išteklių tausojimas ir prieinamumas

TVARI MOKYKLA 2030

Išmani šiukšlių konteinerių užpildymo stebėsena

Šiaulių Simono Daukanto inžinerijos gimnazija

Šiukšlių konteineriai neretai ištuštinami jiems dar neprisipildžius arba, priešingai, ne laiku, todėl neefektyviai naudojami ištekliai ir gali susidaryti perpildytų konteinerių problema. Projekto tikslas – sukurti sistemą, kuri matuotų konteinerio užpildymo lygį ir perduotų informaciją vartotojui.

Projekto metu sukurta išmani šiukšlių konteinerio užpildymo stebėjimo sistema. Jos pagrindą sudaro „Arduino Uno“ valdiklis, du VL53L0X atstumo jutikliai ir SIM900L GSM modulis. Jutikliai matuoja konteinerio užpildymo lygį, o surinkti duomenys perduodami į „ThingSpeak“ platformą ir iš jos į sukurtą programėlę. Taip vartotojas gali nuotoliniu būdu stebėti konteinerio būseną ir gauti aktualią informaciją apie jo užpildymą.

Sukurtas veikiantis sistemos prototipas, leidžiantis efektyviau planuoti konteinerių ištuštinimą, mažinti nereikalingus aptarnavimo reisus ir išvengti konteinerių perpildymo.

TVARI MOKYKLA 2030

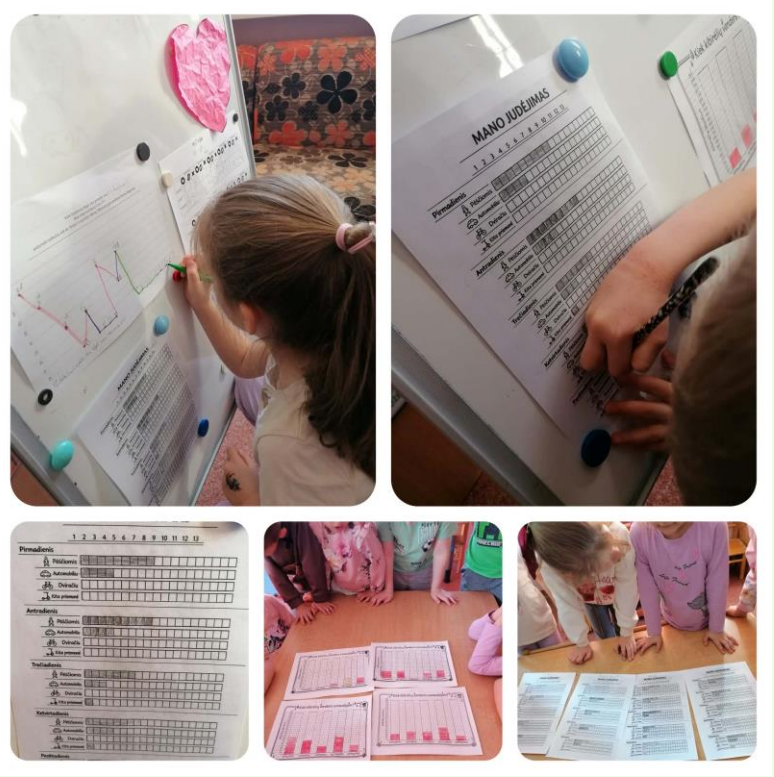
Skaičiuoju tvariai: maži skaičiai – dideli darbai

Raseinių lopšelis-darželis „Saulutė“

„Skaičiuoju tvariai: maži skaičiai – dideli darbai“ – ilgalaikis projektas, kurio metu sukurta savita išteklių naudojimo ir stebėjimo sistema, turinti ugdomąjį potencialą. Vaikai stebėjo, skaičiavo ir fiksavo vandens naudojimą, degančias lempas, nesuvalgytą maistą ir atvykimo į darželį būdus. Duomenis žymėjo lentelėse, vaizdavo diagramomis, lygino rezultatus ir sprendė, ką gali pakeisti patys.

Pokytis tapo matomas kasdienybėje – vaikams nebereikėjo priminti: jie patys užgesindavo nereikalingas lempas, taupiau naudojo vandenį, stengėsi nešvaistyti maisto. Į vaikų tvarumo ugdymą įsitraukė ir šeimos, todėl projekto idėjos persikėlė už darželio ribų. Prie projekto prisijungė ir kitos Lietuvos ugdymo įstaigose, kurios dalijosi savo patirtimi bei rezultatais.

Svarbiausias projekto rezultatas – tvarumas neliko tik projekto veikla, o tapo vaikų kasdienių pasirinkimų ir įpročių dalimi.

TVARI MOKYKLA 2030

Tausok: QR kodas pokyčiui

Kauno Martyno Mažvydo progimnazija

Nuosekliai ugdome atsakingą požiūrį į aplinką. 2025m. dėmesį skyrėme elektros energijos, 2026m. vandens tausojimui. Fizikos pamokose mokiniai kūrė taupymo taisykles, paskui idėjas vizualizavo kūrybiniuose darbuose.

Projektas išsiskiria tuo, kad iniciatyva tapo visuotine. Bendruomenės balsavimai feisbuke skatino įsitraukimą. Originaliausia projekto dalis – QR kodų lipdukai, pritvirtinti prie mokyklos jungiklių ir čiaupų, leidžiantys kiekvienam akimirksniu susipažinti su mokinių idėjomis ir prisiminti tausojimo svarbą. Iniciatyva peržengė mokyklos ribas – QR kodai pasiekė seniūnijos namus, aplinkines parduotuves, kavines ir biblioteką. Taip mokinių kuriama žinutė daro realų socialinį poveikį plačiajai bendruomenei. Ilgaamžiškumą užtikrina nuolat prieinamas skaitmeninis turinys ir kasdienėje aplinkoje veikiantys QR kodai, kurie toliau skatina atsakingus įpročius.

Rezultatas: vandens sunaudojimas m-kloje per metus sumažėjo 10% (nuo 330 iki 297 m3), o energijos 7,5% (nuo 40.000 iki 37.000 kWh).

2 kategorija

Judumas

Dviračių lauko klasė

Vilniaus Baltupių progimnazija

Progimnazijoje įrengta 28 dviračių lauko klasė darnaus judumo, klimato kaitos mažinimo, aplinkosaugos ir saugaus eismo kultūros ugdymui.

Mokiniai tobulina važiavimo dviračiu įgūdžius dviračių būrelyje, šeštokai dalyvavo mokymuose dviračio vairuotojo pažymėjimui gauti. Surengtos išvykos dviračiais po Vilnių padeda suprasti miesto susisiekimo sistemą, saugaus eismo principus ir žmogaus atsakomybę mažinant transporto keliamą taršą. Projekte inovatyviai sujungtos kelios sritys: darnus judumas, klimato kaitos edukacija, fizinis aktyvumas, saugus eismas ir patyriminis mokymasis. Darnus judumas susiejamas su gamtos mokslais, geografija, biologija, fiziniu ugdymu, saugiu eismu ir klimato kaitos temomis. Sukurta integruota ugdymo sistema, kurioje mokinys gali suprasti ne tik kas yra tvarumas, bet ir kaip jis veikia realiame gyvenime.

Infrastruktūra toliau naudojama ugdymo procese, dviračių būrelio veiklose, edukacinėse išvykose, fizinio ugdymo pamokose ir projekte „Vilnius yra mokykla“.

Judumas

Darnaus judumo stiprinimas mokyklos bendruomenėje

Panevėžio „Saulėtekio“ progimnazija

Mokykla nuo 2024 m. dalyvauja Panevėžio m. „DJP BSR – efektyvaus darnaus judumo mieste planavimo stiprinimas Baltijos miestuose“ projekte. Siekdami sumažinti su eismu susijusį CO2 dujų išmetimą, stengiamės keisti visos mokyklos bendruomenės kasdienius judėjimo įpročius.

2025 m. stebėsenos rezultatai parodė, kad mokykla pasiekė didžiausią dviračių ir paspirtukų stovų užimtumą iš visų 10 dalyvavusių projekte mokyklų – net 82 %. 70,8 % mokinių į mokyklą atvyksta tvariai – dviračiu / paspirtuku arba pėsčiomis. Mokykla tapo viena didžiausių teigiamą pokytį padariusių mokyklų po stovų įrengimo ir 2026 m. pavasarį gavo Panevėžio m. savivaldybės padėką už darniausią aplinką ir bendruomenę, už didžiausius darnaus keliavimo rodiklius ir išskirtinai darnių keliavimo būdų augimą mokyklos bendruomenėje.

Iniciatyvoje „Mūsų mokykla juda 2.0“ mokyklos komanda taip pat buvo pati aktyviausia Panevėžio mieste.

TVARI MOKYKLA 2030

Diena be automobilio

Tauragės lopšelis-darželis „Pušelė“

Jau trečius metus minime Dieną be automobilio, taip prisidėdami prie Tauragės žaliosios vizijos bei darnaus judumo krypties. Pirmaisiais metais vaikai miestiečiams dalijo skrajutes „Stop! Nevažiuok – gamtą tu tausok!“, antraisiais – knygų skirtukus su QR kodu į viešojo transporto tvarkaraštį. O šiemet norėjome, kad ši diena taptų smagiu mūsų bendruomenės iššūkiu.

Prie grupių durų buvo paruošti lapai, kuriuose tėvai pažymėjo be automobilio atvykusius vaikus. Taip grupės varžėsi dėl „Tvariausios grupės“ titulo – nugalėtojus rinkome lopšelio ir darželio grupių kategorijose. Jų laukė trofėjai – kubai, kurie kitais metais keliaus naujiems nugalėtojams.

Darželyje turime ir dviračių infrastruktūrą: darbuotojams įrengta stogeliu dengta dviračių saugykla, o vaikams – stovai dviratukams. Jau girdime, kad vaikai patys ragina tėvus į darželį vykti pėsčiomis. Tikime, kad maži pasirinkimai tampa gražiais įpročiais, o vaikų pavyzdys įkvepia visą bendruomenę judėti tvariau.

3 kategorija

Bendruomenės įtraukimas

Bendruomenė, kurioje kiekvieno balsas svarbus

Jonavos vaikų lopšelis-darželis „Pakalnutė“

Mūsų darželyje įgyvendinama Nuolatinio tobulinimo metodologija, tapusi kasdienės įstaigos kultūros dalimi. Esame viena iš nedaugelio ikimokyklinio ugdymo įstaigų Lietuvoje, taikančių šią metodologiją, kurios esmė – kiekvieno bendruomenės nario įsitraukimas į ugdymo ir aplinkos kūrimą bei nuolatinį tobulėjimą.

Vaikai tampa aktyviais ugdymo proceso kūrėjais: veda grupių susirinkimus, siūlo idėjas, kuria susitarimus, kelia tikslus, balsuoja, priima sprendimus ir prisiima atsakomybę. Trišaliuose „vaikas–tėvai–mokytojas“ pokalbiuose vaikas pristato savo pasiekimus, reflektuoja pažangą, įsivertina ir išsikelia tobulėjimo tikslą, o jo augimą fiksuoja portfolio. Taip ugdomas savarankiškumas, atsakomybė, gebėjimas rinktis, bendradarbiauti ir tausoti aplinką.

Metodologija veikia kaip tęstinis ciklas, todėl jos poveikis kasmet perduodamas naujai vaikų ir šeimų kartai ir gali būti pritaikomas kitose ugdymo įstaigose.

Bendruomenės įtraukimas

TVARI MOKYKLA 2030

Internetinė svetainė uniformaman.lt

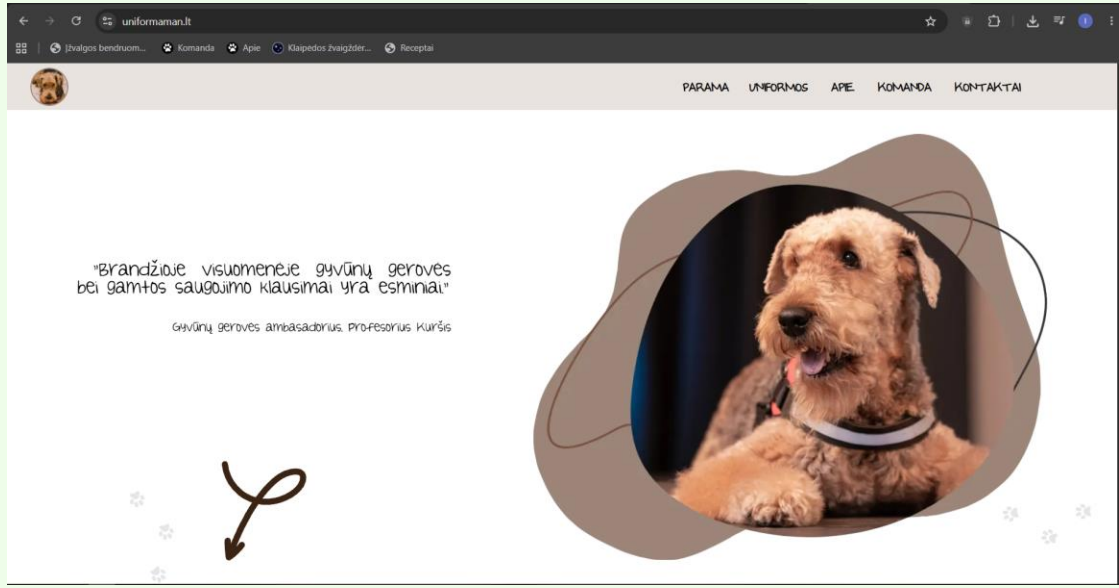
Klaipėdos Simono Dacho progimnazija

Uniformaman.lt – Klaipėdos S. Dacho progimnazijos moksleivių ir jų klasioko keturkojo Kuršio sukurta mokyklinių uniformų dalinimosi platforma.

Projektas tvarumo idėją pavertė bendruomenės susitarimu veikti kartu: išaugusias ar nebereikalingas uniformas mokiniai ir jų šeimos perduoda vieni kitiems už simbolinę auką gyvūnų globos namams „Linksmosios pėdutės“. Tokiu būdu mažinamas naujų uniformų poreikis ir tekstilės atliekų kiekis.

Projekto išskirtinumas – tvarumo, bendruomeniškumo ir socialinės atsakomybės jungtis. Kiekviena perduota uniforma tampa ne tik aplinkosauginiu sprendimu, bet ir bendruomenės solidarumo veiksmu: daiktas gauna antrą gyvenimą, o sutaupyta vertė virsta parama gyvūnams. Taip mokykloje kuriama kultūra, kurioje dalintis tampa prasminga ir natūralu.

Projektas jau trečius metus telkia mokinius, šeimas ir mokyklos bendruomenę. Ilgalaikis projekto tikslas – suburti miesto mokyklas ir bendromis pastangomis sukurti ilgalaikę uniformų pakartotinio naudojimo kultūrą.

Skirtingi, bet kartu: romų bendruomenės įtrauktis

Anykščių r. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazija

Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje tvari bendruomenė kuriama įtraukiant tuos, kurie neretai lieka visuomenės paraštėse. Romų tautybės mokiniai ir jų šeimos čia yra ne stebėtojai, o aktyvūs bendruomenės kūrėjai.

Išskirtiniu įtraukties simboliu tapo romų ansamblis „Muzikos spalvos“ – erdvė, kurioje mokiniai per muziką, šokį ir tradicijas gali didžiuotis savo kultūrine tapatybe ir ja dalytis su kitais. Ansamblis dalyvauja gimnazijos, rajono ir šalies renginiuose, o bendros veiklos telkia mokinius, šeimas, pedagogus ir vietos bendruomenę. Gyvas kultūrinis dialogas padeda mažinti stereotipus ir socialinę atskirtį, stiprina mokinių savivertę, tarpusavio pasitikėjimą ir pagarbą kitoniškumui.

Tai ne vienkartinis projektas, o nuosekli gimnazijos praktika, kurianti ilgalaikį pokytį – mokyklą, kurioje kiekvieno kultūra tampa visos bendruomenės turtu.

4 kategorija

Kultūros ir gamtos paveldas

TVARI MOKYKLA 2030

Klasika ateičiai

VDU klasikinio ugdymo licėjus

Klasika ateičiai – VDU klasikinio ugdymo licėjaus tvarumo projektas, paremtas nuostata, kad tvarią ateitį kuriame keisdami ne tik aplinką, bet pirmiausia žmogaus sąmoningumą, požiūrį ir pasirinkimus.

Projektas kelia klausimą: „Ko 2000 metų senumo civilizacijos gali išmokyti XXI amžiaus mokyklą apie tvarumą?“ Remiantis klasikinio ugdymo principais ir Antikos kultūros paveldu, mokinio santykis su aplinka nuosekliai ugdomas nuo 1 iki 10 klasės – nuo aplinkos pažinimo iki gebėjimo suprasti ir taikyti tvarumo principus savo gyvenime bei kuriant ateitį.

Projektą sudaro trys 1–10 klasių integruotos savaitės: Aplinka ir jos reikšmė man, Valstybės istorija, tradicijos ir kultūra ir Žmogus ir jo galimybės. Jos ugdo atsakingą santykį su aplinka, kultūros paveldu, tradicijomis ir žmogaus pasirinkimais. Tvarumo ugdymas integruojamas į kasdienį ugdymo procesą ir yra tęstinis, nuosekliai auginantis mokinių kompetencijas bei pritaikomas kitose mokyklose.

Kultūros ir gamtos paveldas

Senolių skrynia – gyvas mūsų krašto paveldas

Vilkaviškio r. Gižų Kazimiero Baršausko mokykla-daugiafunkcis centras

Seni daiktai dar gali būti vertingi. Mūsų projektas tai įrodė. Tėvai, Gižų bendruomenės nariai ir mokyklos darbuotojai į darželį sunešė išsaugotus įvairius senovinius daiktus: nuo įvairios tekstilės gaminių iki buities ir darbo įrankių, žaislų, aksesuarų - visa tai virto gyvojo muziejaus eksponatais ir ugdymo priemonėmis.

Visą savaitę vaikai ne tik tyrinėjo ekspoziciją, bet ir patyrė praeitį: mokėsi mušti sviestą, ragavo jį su namine duona, susipažino su senoviniu skalbimu ir lyginimu, matavosi klumpes, tyrinėjo daiktų paskirtį ir klausėsi bendruomenės pasakojimų. Muziejų lankė visi - darželio, mokyklos vaikai, mokytojai, Gižų gyventojai.

Projektas sujungė aplinkosaugą ir kultūros paveldą: mokė tausoti daiktus, atrasti jų vertę, atsakingai vartoti ir saugoti tai, kas pasakoja mūsų krašto istoriją. Sukurta muziejinė erdvė gali būti kaip bendruomenės tradicija, suvienijanti žmones ir kurianti kartų diskusiją.

Gyvasis paveldas: gamta ir istorija vienoje erdvėje

Panevėžio gamtos mokykla

Projektu „Gyvasis paveldas: gamta ir istorija vienoje erdvėje“ siekiame saugoti ir turtinti Gamtos mokyklos kultūros bei gamtos paveldą.

Petraškevičiaus sodybos komplekso istorinė aplinka, architektūros detalės, natūralios pievos, tvenkiniai, augalai ir gyvūnai tampa viena gyva mokymosi erdve. Dalyje teritorijos pievos paliekamos natūraliai augti ir rečiau šienaujamos, taip sudarant sąlygas vabzdžiams, apdulkintojams, paukščiams ir augalų įvairovei. Vaikai čia stebi, tyrinėja, lygina rūšis ir aiškinasi jų svarbą ekosistemai. Aviliai ir du tvenkiniai papildo patyriminį gamtos pažinimą.

Teritorija atvira mokiniams, šeimoms ir lankytojams, todėl projektas telkia bendruomenę ir skatina atsakingą santykį su paveldu. Tai tęstinė iniciatyva, kurioje gamtosauga, kultūros paveldas ir ugdymas susijungia kasdienėje mokyklos veikloje.

5 kategorija

Saugumas ir sveikata

Mažiau ekrano – daugiau ryšio

Vilniaus r. Rudaminos F. Ruščico gimnazija

Vilniaus r. Rudaminos Ferdinando Ruščico gimnazijoje įgyvendintu projektu siekta skatinti sąmoningą telefonų naudojimą bei stiprinti 1–8 klasių mokinių socialinius-emocinius įgūdžius.

Pagrindinės veiklos ir skaičiai:
• 4 mėnesių iššūkis: Apie 40 % mokinių stebėjo ir analizavo savo „screen time“ duomenis, kūrė statistiką (pokyčius pastebėjo ir tėvai).
• Ugdymas: Vesta veikla apie ekrano poveikį dėmesiui, miegui ir santykiams; kurti piešiniai bei komiksai.
• Alternatyvos: Per dalyvaujamąjį biudžetą įsigytas biliardo stalas, įrengtos stalo žaidimų ir teniso erdvės gyvam bendravimui.
• Susitarimai: Pamokų metu telefonai laikomi specialiai įrengtose dėžutėse / kišenėse.

Tvarumas ir poveikis: Projektas grindžiamas socialinio tvarumo principu – sukurtos taisyklės, erdvės ir įpročiai išlieka, todėl poveikis yra ilgalaikis, tęstinis ir gali būti plėtojamas ateityje.

Atsakingos: J. Kačanovska ir E. Vanifatova.

Saugumas ir sveikata

Triukšmas Yra Labai Atsibodęs (TYLA)

Panevėžio „Vyturio“ progimnazija

Pertraukų metu triukšmo lygis yra aukštas ir kenksmingas sveikatai. Pernai mokytojų, mokinio padėjėjų ir mokinių grupelė ėmėsi veikti, kad triukšmo būtų mažiau. Suplanavome veiklas, apie tai informavome mokyklos bendruomenę. Pravedėme klasės valandėles 1-8 kl. mokiniams apie triukšmo žalą. 5-8 kl. mokiniai kūrė tylos ženklą. Kartu su mokiniais išrinkome tą, kuris prasmingiausias. Mokytojus ir mokinius pakvietėme tapti TYLOS ambasadoriais (jie nešioja skiriamąjį ženkliuką, drausmina triukšmaujančius). Įkūrėme TYLOS erdvę, kurioje pertraukų metu gali ateiti visi norintys pabūti tyloje.

Šis projektas buvo išrinktas ir nominuotas Kalėdinio bendruomenės vakaro metu bei gavo bendruomenės paramą (tylos erdvei įrengti, ženkliukams, plakatams pagaminti). Projektą tęsiame ir šiais metais. Išbandome triukšmo šviesoforus, vis daugiau įveikliname TYLOS ambasadorius, skatiname mokinius pertraukų metu žaisti stalo žaidimus, mokomės pamatę sutartą tylos ženklą – kalbėti ramiu balsu.

Lėtas valgymas – sveikam vaikui, darniai bendruomenei

Jonavos vaikų lopšelis-darželis „Lakštingalėlė“

Darželyje kuriame vaikams palankią, saugią ir sąmoningą valgymo kultūrą.

Vaikai nėra skubinami valgyti – kiekvienas gali ramiai mėgautis maistu ir mokytis atpažinti savo alkio bei sotumo signalus. Maitinimas organizuojamas švediško stalo principu. Vaikai renkasi ką nori valgyti, ir įsideda tiek, kiek tuo metu nori. Taip ugdomas vaikų savarankiškumas, atsakomybė už savo pasirinkimus. Kartu mažėja situacijų, kai vaikas prisideda daugiau maisto, nei gali suvalgyti, todėl mažinamas maisto švaistymas.

Ypatingą reikšmę iniciatyvai suteikia dalijimosi maistu principas. Nesuvartotas, tačiau tinkamas tolesniam vartojimui maistas saugiai supakuojamas į stiklainiukus ir dienos pabaigoje perduodamas į tam skirtą šaldytuvą. Darželio bendruomenės šeimos gali pasiimti šį maistą namo ir jį suvartoti. Taip maistas, kuris kitu atveju galėtų tapti atliekomis, tampa ištekliu kitai šeimai.

Iniciatyva ugdo vaikų fizinę ir emocinę gerovę, savarankiškumą, mažina maisto švaistymą ir stiprina bendruomeniškumą.

6 kategorija

Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas

Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas

„Žaliasis spintos restartas“ – mokinių iniciatyva, gimusi iš noro daiktams suteikti antrą gyvenimą

Alytaus r. Butrimonių gimnazija

„Žaliąjį spintos restartą“ inicijavo, įkūrė ir iki šiol prižiūri patys mokiniai. Jie rūpinasi tvarka, daiktų išdėstymu, padeda organizuoti mainus, skatina kitus mokyklos bendruomenės narius dalintis, atsakingai vartoti. Kūrybinėse dirbtuvėse iš senų, nenaudojamų marškinių, kelnių ir kitų drabužių audinių siuvame daugkartinius maišelius daiktams susidėti. Juos puošiame tuo, nereikalingais siūlais, sagomis ir audinių likučiais. Seni marškiniai tapo nauju maišeliu, siūlų likučiai – gėlyte, o nereikalinga saga – puošmena. Tai, kas vienam atrodo atlieka, mūsų rankose tampa kūrybos medžiaga.

Ši iniciatyva parodė, kad tvarumas prasideda nuo mažo pasirinkimo – neišmesti, nepirkti naujo, o panaudoti tai, ką jau turime;
Kiekvienas daiktas gali turėti antrą gyvenimą, o mokinys gali būti pokyčio kūrėjas.

Neišmesk. Perkurk. Pasidalink. Prikelk antram gyvenimui.
„Žaliasis spintos restartas“ – tai mokinių kuriama tvarumo erdvė, kurioje keičiasi daiktai, įpročiai ir požiūris į vartojimą.

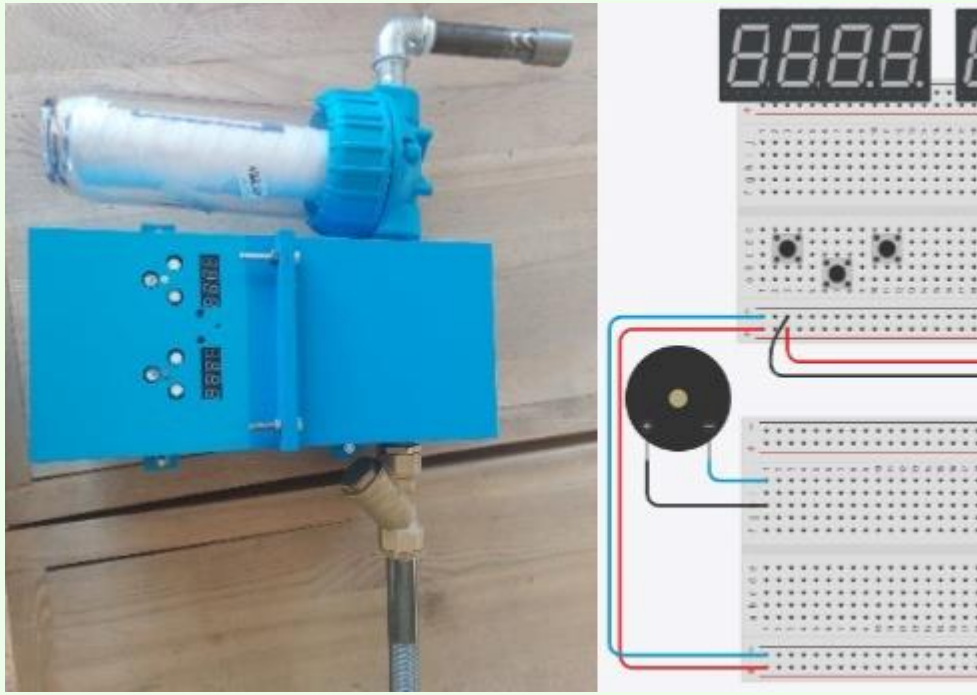
Vandens filtras mikroplastikui šalinti

Šiaulių Simono Daukanto inžinerijos gimnazija

Individualių namų nuotekų valymo įrenginiai pašalina didžiąją dalį biologinių teršalų, tačiau ne visada sulaiko mikroplastiko daleles. Dėl mažo dydžio mikroplastikas gali patekti į aplinką ir kelti grėsmę vandens ekosistemoms. Projekto metu buvo ieškoma aplinkai saugaus mikroplastiko šalinimo sprendimo, panaudojant ultragarsą.

Išanalizavus informaciją apie mikroplastiko savybes ir jo šalinimo būdus, buvo sukurta eksperimentinė filtravimo sistema. Jos veikimas patikrintas atliekant keturis bandymus. Tyrimų rezultatai parodė, kad sukurta sistema gali pašalinti apie 68 proc. mikroplastiko dalelių. Nustatyta, kad ji efektyviau sulaiko didesnio tankio, už vandenį sunkesnes mikroplastiko daleles.

Gauti rezultatai rodo, kad pasirinktas sprendimas gali būti toliau tobulinamas, didinant filtravimo efektyvumą ir pritaikant sistemą skirtingų savybių mikroplastiko dalelėms. Projektas sujungė aplinkosaugos problemos analizę, inžinerinio sprendimo kūrimą ir eksperimentinį jo patikrinimą.

Keitimosi marškinėliais akcija – elgiuosi tvariai

Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazija

Pradžioje ši akcija vyko tik tarp septintos klasės mokinių. Vėliau įsijungė 5-8 klasės. Praeitais metais įsijungė ir pradinių klasių mokiniai, mokytojai. Prieš akciją septintokai apsilanko Marijampolės STEAM centre, kur gamtamokslinėje laboratorijoje atlieka veiklą „Drabužių analizė – tvarumo link“. Mokiniai tyrinėja, kaip skiriasi drabužių medžiagos ir jų „brinkimo“ laipsnis, o gautus rezultatus sieja su atsakingu vartojimu.

Keitimosi marškinėliais akcijos metu, už kiekvieną rūbą gaunamas žetonas, kurį akcijos dieną galima išsikeisti į kitą rūbą. Neišsidalinti rūbai tampa puikia žaliava kurti tolimesnius darbelius per technologijų pamokas. Praeitais metais visą bendruomenę sužavėjo mokinių iš nebenaudojamų džinsų sukurti pirkinių krepšiai. Didžiausias įvertinimas po akcijos būna tada, kai išgirstamas klausimas: „O kitais metais vyks?“ ir atsakymas: „TAIP“, nes tai jau tapo mūsų mokyklos tradicija.

7 kategorija

Viešosios erdvės

TVARI MOKYKLA 2030

TECHIN sodas

Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras TECHIN

Savo jėgomis pastatėme šiltnamį daržovėms bei prieskoniniams augalams auginti. Įtraukėme mokinius į visą augalo augimo ciklą – nuo sėklos pasėjimo iki derliaus nuėmimo. Subūrėme bendruomenę bendram tikslui, o užaugintą derlių integravome į mokinių adaptacinę šventę. Sodo erdvėje praktiškai taikėme gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos žinias.

Šis projektas – tik pradžia. Sukurta infrastruktūra taps STEAM lauko laboratorija, kurioje veiklą pradeda būrelis „Išmanus sodas STEAM laboratorija“. Ateityje erdvė išsiplės, o augalų įvairovė jau derinama su ugdymo programomis. Želdinama planingai, kūrime dalyvauja mokiniai.

Bus sodinami pavėsį teikiantys želdiniai lauko klasei ir poilsio zonoms. Jau dabar taupome laistymo vandenį. Šiltnamyje auga sensoriniam sodui būdingi ir pojūčius stimuliuojantys augalai (mėtos, čiobreliai, bazilikai, pomidorai, paprikos, agurkai ir gėlės). Taip pat pastatėme dėžę kompostavimui ir kt.

28 erdvės mokytis, patirti ir būti kartu

Panevėžio gamtos mokykla

Panevėžio gamtos mokykloje sukurta 28 vidaus ir lauko edukacinių erdvių sistema „28 erdvės mokytis, patirti ir būti kartu“. Ji plečia mokymąsi už klasės ribų ir sudaro sąlygas įvairaus amžiaus lankytojams mokytis, judėti, ilsėtis bei bendrauti gamtos apsuptyje. Laužavietėje vyksta edukacijos, šventės, mokomasi saugaus ir atsakingo elgesio gamtoje. „Arbatos sodas“ jungia vaistinių augalų pažinimą, pojūčius ir emocinį poilsį, Vydūno svetainė kviečia pažinti sveikos ir prasmingos gyvensenos principus, o lauko žaidimų ir basakojų tako erdvės skatina judėjimą ir sveikatingumą.

Kitos erdvės skirtos gamtos tyrinėjimui, tvarumo pažinimui ir savarankiškam mokymuisi. Erdvėmis naudojasi mokiniai, šeimos, miesto gyventojai ir lankytojai; jos pritaikytos įvairioms veikloms skirtingais metų laikais. Taip mokykla tampa atvira, daugiafunkce ir ilgalaike mokymosi, poilsio bei bendrystės erdve.

Mokykla be sienų – erdvė augti

Šiaulių Centro pradinė mokykla

Šiaulių Centro pradinėje mokykloje ugdymas nesibaigia ties klasės durimis. Lauko erdvės tapo kasdiene ugdymo aplinka: čia vyksta pamokos, visos dienos mokyklos veiklos ir aktyvios pertraukos, vaikai juda, kuria, tyrinėja, skaito, muzikuoja, sportuoja ir ilsisi.

Teritorijoje įrengta 11 skirtingos paskirties erdvių: lauko klasė, paukščių takas, dailės ir muzikos erdvės, draugiškų dvikovų erdvė, vidinis kiemelis, žaidimų ir sporto erdvės, sodas ir daržas, pojūčių labirintas, iškilmių aikštė, knygų namelis. Jas jungia takai ir žaliosios zonos, o teritorijos planas ir stendai kviečia pažinti, tyrinėti ir atrasti. Erdvės kurtos kartu su bendruomene – atsižvelgta į mokinių, mokytojų ir tėvų poreikius bei pasiūlymus.

Aplinka atnaujinta Šiaulių miesto savivaldybės ir ES struktūrinių fondų lėšomis. Taip mokyklos kiemas tapo mokykla be sienų, kurioje erdvė augina vaiką.

8 kategorija

Vietovių ryšiai

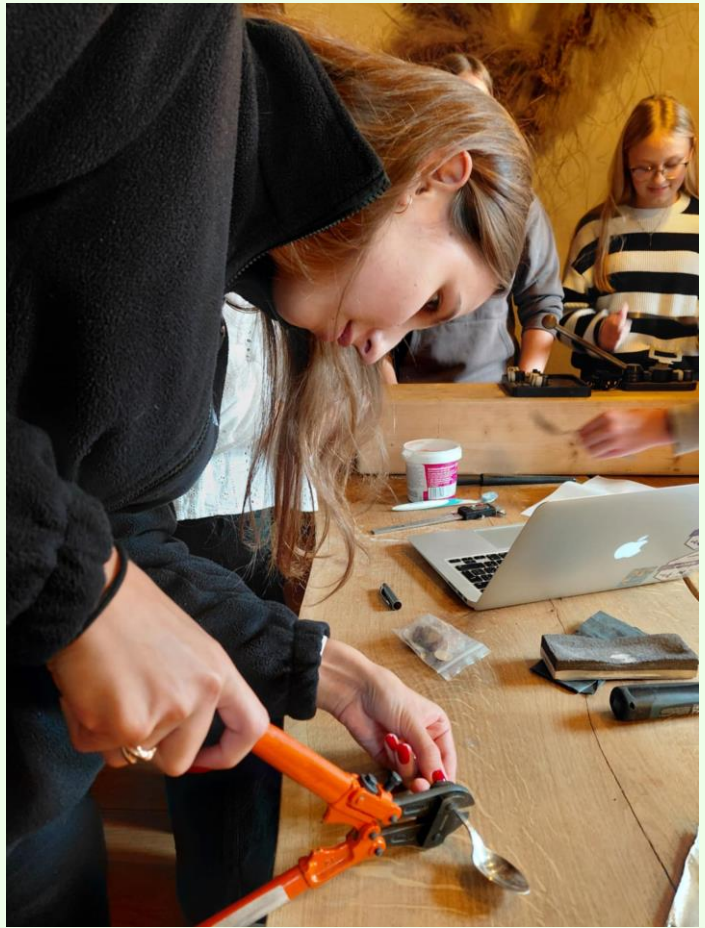
Vibelift Musninkai

Širvintų r. Musninkų Alfonso Petrulio gimnazija

„Vibelift Musninkai“ – Musninkų Alfonso Petrulio gimnazijos mokinių tarybos iniciatyva: jaunimas parašė projektą, gavo finansavimą, subūrė dalyvius ir organizavo renginį, įrodęs, kad prasmingos patirtys gali vykti ir kaime – nebūtinai Vilniuje ar Kaune.

Projektas sujungė visų Širvintų r. mokyklų atstovus, vietos bendruomenę, verslą, kūrėjus ir gamtą. Su gamtininku Mariumi Čepuliu pažinta kertinė miško buveinė, „Surink Lietuvą“ vadovė L. Baublienė skatino atrasti Lietuvą, operos solistė E. Šimkuvienė dalijosi projektų organizavimo patirtimi. „Spoonulis“ dirbtuvėse iš nereikalingų stalo įrankių kurti žiedai, o „Musės krautuvėlėje“ susipažinta su tvariu verslu, prekiaujančiu tik ekologiškais iki 50 km spinduliu gyvenančių žmonių gaminiais.

Projektas skatino saugoti gamtą, rinktis vietos produktus, pakartotinai naudoti daiktus. Įgytos žinios ir pasitikėjimas tapo pagrindu tęstinumui – jau šį rugsėjį mokiniai įgyvendino naują projektą „Atrask talentą“, taip pat laikydamasis tvarumo principų.

Kretingos miesto anatomija – mokiniai kuria miestą

Kretingos Simono Daukanto progimnazija

Modelis, kuriame progimnazijoje sukurtas turinys apie Kretingą nuolat juda tarp mokyklos ir miesto. Mokiniai kartu su mokytojais tyrinėja miesto istoriją , o sukauptą medžiagą paverčia kūrybinėmis dirbtuvėmis, vizualiniais pasakojimais ir interaktyviomis patirtimis. Šis turinys „išnešamas“ į miesto šventes ir viešąsias erdves, kur mokiniai patys tampa dirbtuvių vykdytojais, miesto pasakotojais įtraukėjais.

Tas pats turinys grįžta kitomis formomis – lankytojai kviečiami virtualiai pasivaikščioti po Kretingą ir specialiai sukurtomis autentiškomis animacijomis. Mieste projektas prisitaiko prie konkrečios vietos, šventės ir auditorijos: miesto simboliai tampa kūrybinių dirbtuvių medžiaga, o mokinių interpretacijos persikelia ir į viešąją infrastruktūrą – Kretingos miesto autobusų apipavidalinimą miesto objektais, 118 metrų sieninę tapyba „Ateities miškas.“

Taip mokiniai ne tik pažįsta Kretingą, bet ir aktyviai dalyvauja kuriant jos šiuolaikinį kultūrinį pasakojimą.

Vietovių ryšiai

Senosios vagos vaikai: Neries tyrimai ir atsakingas veikimas

Vilniaus Senvagės gimnazija

„Senosios vagos vaikai: Neries tyrimai ir atsakingas veikimas“ – aplinkosauginis projektas, stiprinantis mokyklos ir šalia esančios Neries ryšį.

2–4 klasių mokiniai tyrinėja upę ir jos aplinką: stebi ekosistemą, atlieka vandens ir aplinkos tyrimus, analizuoja žmogaus poveikį, renka ir rūšiuoja pakrančių atliekas. Mokslinį tyrinėjimą papildome praktiniu veikimu – mokiniai patys ieško atsakymo, kaip gali prisidėti prie Neries išsaugojimo. Projekte bendradarbiaujame su VšĮ „Už švarią Lietuvą“ ir aplinkosaugos edukatoriumi Giedriumi Buču. Projekto rezultatai ir mokinių tyrimai bus pristatyti „Mokslo mugėje“, į kurią įsitrauks ne tik 2-4 klasių mokiniai, bet ir pirmokai, šalia esančio darželio vaikai ir šeimos.

Projektas sujungia gamtamokslinį tyrinėjimą, atsakomybę už artimiausią aplinką ir realų veikimą, o įgytos patirtys tampa tęstinės mokyklos ekologijos ir aplinkos technologijų krypties dalimi.

9 kategorija

Tvarumo bendruomenės favoritas

Tvarumo bendruomenės favoritas

TVARI MOKYKLA 2030

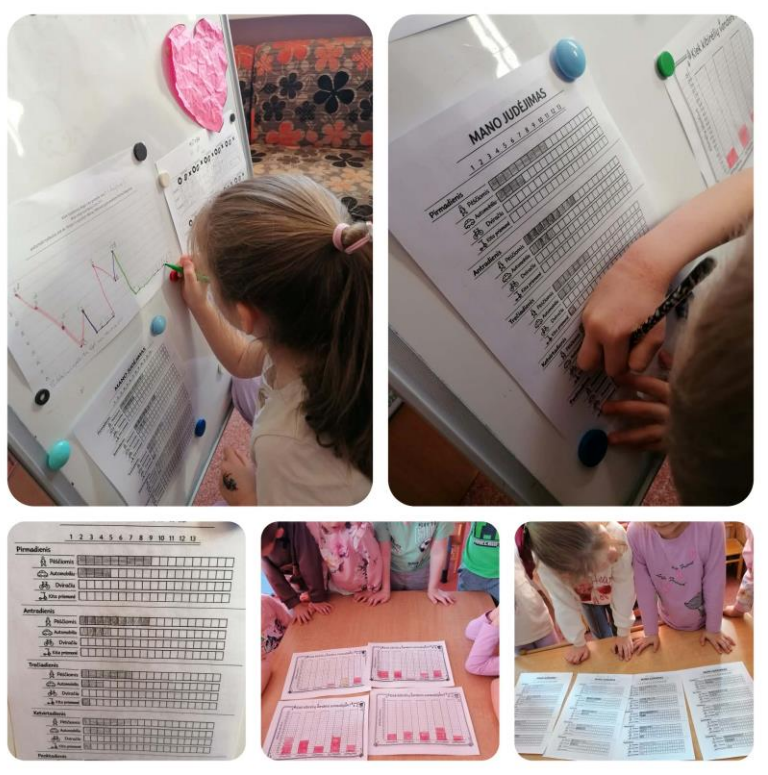
Skaičiuoju tvariai: maži skaičiai – dideli darbai

Raseinių lopšelis-darželis „Saulutė“

„Skaičiuoju tvariai: maži skaičiai – dideli darbai“ – ilgalaikis projektas, kurio metu sukurta savita išteklių naudojimo ir stebėjimo sistema, turinti ugdomąjį potencialą. Vaikai stebėjo, skaičiavo ir fiksavo vandens naudojimą, degančias lempas, nesuvalgytą maistą ir atvykimo į darželį būdus. Duomenis žymėjo lentelėse, vaizdavo diagramomis, lygino rezultatus ir sprendė, ką gali pakeisti patys.

Pokytis tapo matomas kasdienybėje – vaikams nebereikėjo priminti: jie patys užgesindavo nereikalingas lempas, taupiau naudojo vandenį, stengėsi nešvaistyti maisto. Į vaikų tvarumo ugdymą įsitraukė ir šeimos, todėl projekto idėjos persikėlė už darželio ribų. Prie projekto prisijungė ir kitos Lietuvos ugdymo įstaigose, kurios dalijosi savo patirtimi bei rezultatais.

Svarbiausias projekto rezultatas – tvarumas neliko tik projekto veikla, o tapo vaikų kasdienių pasirinkimų ir įpročių dalimi.

Tvarumo bendruomenės favoritas

TVARI MOKYKLA 2030

Bendruomenė, kurioje kiekvieno balsas svarbus

Jonavos vaikų lopšelis-darželis „Pakalnutė“

Mūsų darželyje įgyvendinama Nuolatinio tobulinimo metodologija, tapusi kasdienės įstaigos kultūros dalimi. Esame viena iš nedaugelio ikimokyklinio ugdymo įstaigų Lietuvoje, taikančių šią metodologiją, kurios esmė – kiekvieno bendruomenės nario įsitraukimas į ugdymo ir aplinkos kūrimą bei nuolatinį tobulėjimą.

Vaikai tampa aktyviais ugdymo proceso kūrėjais: veda grupių susirinkimus, siūlo idėjas, kuria susitarimus, kelia tikslus, balsuoja, priima sprendimus ir prisiima atsakomybę. Trišaliuose „vaikas–tėvai–mokytojas“ pokalbiuose vaikas pristato savo pasiekimus, reflektuoja pažangą, įsivertina ir išsikelia tobulėjimo tikslą, o jo augimą fiksuoja portfolio. Taip ugdomas savarankiškumas, atsakomybė, gebėjimas rinktis, bendradarbiauti ir tausoti aplinką.

Metodologija veikia kaip tęstinis ciklas, todėl jos poveikis kasmet perduodamas naujai vaikų ir šeimų kartai ir gali būti pritaikomas kitose ugdymo įstaigose.

Tvarumo bendruomenės favoritas

Lėtas valgymas – sveikam vaikui, darniai bendruomenei

Jonavos vaikų lopšelis-darželis „Lakštingalėlė“

Darželyje kuriame vaikams palankią, saugią ir sąmoningą valgymo kultūrą.

Vaikai nėra skubinami valgyti – kiekvienas gali ramiai mėgautis maistu ir mokytis atpažinti savo alkio bei sotumo signalus. Maitinimas organizuojamas švediško stalo principu. Vaikai renkasi ką nori valgyti, ir įsideda tiek, kiek tuo metu nori. Taip ugdomas vaikų savarankiškumas, atsakomybė už savo pasirinkimus. Kartu mažėja situacijų, kai vaikas prisideda daugiau maisto, nei gali suvalgyti, todėl mažinamas maisto švaistymas.

Ypatingą reikšmę iniciatyvai suteikia dalijimosi maistu principas. Nesuvartotas, tačiau tinkamas tolesniam vartojimui maistas saugiai supakuojamas į stiklainiukus ir dienos pabaigoje perduodamas į tam skirtą šaldytuvą. Darželio bendruomenės šeimos gali pasiimti šį maistą namo ir jį suvartoti. Taip maistas, kuris kitu atveju galėtų tapti atliekomis, tampa ištekliu kitai šeimai.

Iniciatyva ugdo vaikų fizinę ir emocinę gerovę, savarankiškumą, mažina maisto švaistymą ir stiprina bendruomeniškumą.

